

กรีนเรดาร์

ในช่วงเดือน ม.ค. ที่ผ่านมา ภาพความหนาวเย็นที่แผ่กระจายไปในวงกว้าง ปกคลุมทางตะวันออกกลางของแคนาดา และพื้นที่กว่าครึ่งของสหรัฐอเมริกา กำลังได้รับความสนใจและถูกพูดถึงทั่วโลก เนื่องจากปรากฏการณ์ความหนาวเย็น จนถึงขั้นอุณหภูมิติดลบ 30 องศาเซลเซียส เกิดขึ้นไม่บ่อยครั้งนัก โดยครั้งล่าสุดที่เกิด

ปรากฏการณ์หนาวจับใจ 'โพลาร์ วอร์เท็กซ์'

ปรากฏการณ์เช่นนี้ในทวีปอเมริกาเหนือ ถูกระบุว่าเกิดขึ้นในปี 2528 จนถึงวันนี้จึงเรียกได้ว่าปรากฏการณ์เมืองแซ็งแฌไม่ได้เกิดขึ้นมาแล้วเกือบ 30 ปี

"โพลาร์ วอร์เท็กซ์" (Polar Vortex) คือชื่อเรียกของปรากฏการณ์อุณหภูมิติดลบทะลุจุดเยือกแข็งในซีกโลกเหนือ โดยในช่วงที่อากาศหนาวเย็นสุดขีด พบว่าในบางพื้นที่มีอุณหภูมิติดลบต่ำกว่า 50 องศาเซลเซียสเลยทีเดียว

สำหรับสาเหตุของการเกิดปรากฏการณ์ "โพลาร์ วอร์เท็กซ์" นั้น แบรนดอน มิลเลอร์ นักอุตุนิยมวิทยานานาชาติสำนักข่าวซีเอ็นเอ็น บอกว่า เกิดจากอิทธิพลของ "ลมวนทั่วโลก" หลายๆ ลูก ที่ไหลวนรวมกันในทิศทางทวนเข็มนาฬิกาสูงขึ้นไปในชั้นบรรยากาศ ซึ่งปกติเกิดขึ้นบริเวณขั้วโลกเหนือเนื่องจากสภาพทั่วไปมีความกดอากาศต่ำ จึงกักเก็บอากาศหนาวเย็นเอาไว้ แต่ในบางครั้งการรวมตัวกันของลมวนทั่วโลกเหนือหลาย ๆ ลูก ก็ทำให้เกิดขนาดที่ใหญ่มากขึ้น จนทำให้เกิดการบิดเบี้ยวและเคลื่อนตัวต่ำลงมาทางใต้

เขาอธิบายเพิ่มเติมว่า การบิดเบี้ยวของลมวนทั่วโลกเหนือเป็นผลมาจากความแปรผันของความกดอากาศ ทำให้ความหนาแน่นของโพลาร์ วอร์เท็กซ์ ลดลง และไหลเวียนออกนอก

วงปกติ หรือเกิดการแปรปรวนทั่วโลก ส่งผลต่อพื้นที่ในซีกโลกเหนือ ทั้งในอเมริกาเหนือ ยุโรป และเอเชีย ซึ่งอาจจะส่งผลกระทบต่อพื้นที่ทั้งหมดพร้อมๆ กัน หรือที่ละพื้นที่ก็ได้

ขณะที่เว็บไซต์วอชิงตันโพสต์ ระบุว่า "โพลาร์ วอร์เท็กซ์" หมุนวนประจำอยู่เหนือขั้วโลกเหนือ โดยมีลมกรด หรือ Jet Stream กระแสลมที่ไหลแรงอยู่ที่ชั้นบรรยากาศ ระหว่างชั้นโทรโพสเฟียร์ และชั้นสตราโตสเฟียร์ ลมกรดที่มีกำลังแรงมากที่สุด คือ ลมกรดขั้วโลก คอยควบคุมให้โพลาร์ วอร์เท็กซ์พัดวนอยู่ในโซนขั้วโลกเท่านั้น

แต่ในช่วงที่ผ่านมาี้ ลมกรดทั่วโลกได้รับอิทธิพลจากระบบความกดอากาศสูงที่แผ่มาจากทางแคนาดาตะวันออก ลมกรดทั่วโลกจึงแปรปรวนไหลลงมาทางใต้มากกว่าปกติ ทำให้มวลอากาศหนาวเย็นจัดจากขั้วโลกเหนือแผ่มาทั้งพื้นที่ทางทวีปอเมริกาเหนือ

ผลจากการเคลื่อนตัวลงมาของ "ลมวนทั่วโลก" ในครั้งนี้ทำให้โซนตะวันตกกลางของแคนาดา และพื้นที่กว่าครึ่งของสหรัฐอเมริกาแซ็งแฌ เริ่มจากเกิดลกรรโชกแรงปกคลุม ในรัฐมอนทานาจนถึงรัฐแอละบามา ขณะที่เมืองฟาร์โก รัฐนอร์ทดาโคตา ต้องเผชิญกับอุณหภูมิติดลบ 31 องศาเซลเซียส

ส่วนบริเวณอินเดียนแนล ฟอลล์ รัฐมินนิโซตา อุณหภูมิติดลบ 35 องศาเซลเซียส เมืองอินดิแอนาโพลิส และ

นครชิคาโก อุณหภูมิติดลบ 26 องศาเซลเซียส และยังทำให้หลายรัฐในแถบมิดเวสต์เกิดหิมะตกหนากว่า 1 ฟุต เป็นอุปสรรคต่อการสัญจร โบสถ์และโรงเรียนหลายแห่งต้องปิดลง ขณะที่กระทรวงการขนส่งต้องแจ้งเตือนไปยังประชาชนในรัฐมิสซูรี ให้ระมัดระวังในการใช้รถใช้ถนน เนื่องจากถนนถูกปกคลุมด้วยหิมะหนา ซึ่งอากาศที่หนาวเย็นจัดเกินกว่าจุดเยือกแข็ง ทำให้ประสิทธิภาพของเกลียวกำจัดหิมะลดน้อยลง

ส่วนผลกระทบต่องานวิจัยนั้น ดร.ณัฐพล อ่อนปาน ภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล บอกว่า แม้ว่าปรากฏการณ์โพลาร์ วอร์เท็กซ์ จะเกิดขึ้นในระยะเวลานี้ๆ แต่ในช่วงที่อุณหภูมิติดลบแตะระดับ 30-40 องศาเซลเซียส ก็เป็นอันตรายต่องานวิจัย เพราะอาจทำให้

คน สัตว์ พืช และแบคทีเรีย ตายได้

อย่างไรก็ตาม ไม่เฉพาะซีกโลกเหนือเท่านั้น ที่เผชิญกับความหนาวเย็นติดลบหลายสิบองศา เพราะในขณะเดียวกัน

ประเทศไทยซึ่งตั้งอยู่แถบเส้นศูนย์สูตร อุณหภูมิบนยอดเขาหลายแห่งก็ติดลบเช่นเดียวกัน ในบางจังหวัดอุณหภูมิต่ำมากจนทำลายสถิติในปี 2498 เกิดเป็นปรากฏการณ์น้ำค้างแข็งหรือ "แม่คะนิง" หลายแห่ง ทั้งที่สถานีเกษตรหลวงอ่างขาง ซึ่งวันที่วัดอุณหภูมิได้ต่ำสุด คือวันที่ 23 ม.ค. อุณหภูมิลบ 1.1 องศาเซลเซียส

นอกจากนี้ ยังมีดอยอินทนนท์ ภูเรือ และภูกระดึง เนื่องจากความหนาวเย็นที่แผ่ปกคลุมประเทศไทยยาวนานกว่าปกติ ทำให้ไม่เพียงพ่อกแม่พี่น้องในภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สัมผัสได้ถึงความหนาวเย็นที่มากกว่าช่วงหลายปีที่ผ่านมา แต่ในพื้นที่ภาคกลาง ภาคใต้ตอนบน รวมทั้งกรุงเทพมหานคร ผู้คนก็ต่างรับรู้ได้ถึงความหนาวเย็นที่มากขึ้นกว่าปกติเช่นเดียวกัน

กระทั่งเมื่อช่วงปลายเดือน ม.ค. ที่ผ่านมา สมิทธ ธรรมสโรช ประธานกรรมการมูลนิธิภัยพิบัติแห่งชาติ ได้คาดการณ์ว่าประเทศไทยอาจเกิดหิมะตก หากในช่วงนี้มีลมมรสุมตะวันตกเฉียงเหนือพัดพาเอาอากาศหนาวชื้นเข้ามาทางพม่า เนื่องจากขณะนี้ไทยมีอากาศหนาวถึงสองชั้น โดยอากาศเย็นจากขั้วโลกเหนือ และลมแรงกระหน่ำพื้นที่สูงมากผิดปกติ มีความเร็วลมแรง 35-40 กิโลเมตรต่อชั่วโมง

แต่สำหรับ สมศักดิ์ ขาวสุวรรณ์ ผู้อำนวยการศูนย์เตือนภัยพิบัติแห่งชาติ กลับมองว่า โอกาสหิมะตกในประเทศไทยเป็นไปได้ค่อนข้างน้อย เพราะหลังจากนี้อุณหภูมิจะค่อยๆ อุ่นขึ้น โดยในช่วงเดือน ก.พ. อุณหภูมิจะไม่ติดลบ แต่จะเป็นเลขตัวเดียวในหลายพื้นที่ ทั้งภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคกลางที่ติดกับเทือกเขา